

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Vägnätsbyrån, I3

Beslutande

Minister

Camilla Gunell

Föredragande

Bro- och hamningenjör

Anders Sundblom

Justerat

Omedelbart

Nr 11

Projekt Förstudie Prästösund

ÅLR 2024/2424

Beslut

Ålands landskapsregering beslöt att anta projektdirektivet, **bilaga 1, I324E11**, daterat 5.4.2024 för projektet som omfattar en förstudie Prästösund mellan Sund och Vårdö kommuner.

Motivering

Landskapsförvaltningen tillämpar projektstyrning enligt PPS-modellen där projektdirektiv och projektplan är viktiga styrdokument.

Projektet avser en förstudie gällande en fast förbindelse mellan Sund och Vårdö kommun. Projektdirektivet ger ramarna för hur landskapsregeringen ska arbeta med projektet.

I budgeten för 2024 finns 100 000 euro avsatt för genomförande av förstudien.

Bakgrund

Ålands landskapsregering är väghållare för landsvägar och bygdevägar, däribland landsväg nr 2 Sundsvägen samt för linfärjelinjen mellan Prästö och Töftö. Vägen är en förbindelse mellan Mariehamn och Hummelvik, som är ändhamnen för den så kallade norra linjen, och vidare ut till den norra skärgården.

Med anledning av att fartyg och färjfasten i skärgårdstrafiken är i behov av förnyelse finns ett behov av att utreda om landskapsregeringen ska satsa på en ny linfärja eller en fast förbindelse över Prästösund.

Linfärjans kapacitet är låg, speciellt vid ankomst och avgång för den norra linjen från den norra skärgården. Vid ett nybygge skulle färjan övergå till ett mer klimatsmart alternativ.

Det är därför viktigt att klargöra om Prästösund ska kvarstå som linfärjelinje alternativt om en fast förbindelse ska byggas.

Ålands landskapsregering påbörjade 2010/2011 arbetet med att låta utreda förutsättningarna för ett förändrat trafiksystem i den åländska skärgården via "Kortruttsprojektet".

Inom ett av delprojekten studerades vägförbindelse mellan fasta Åland och Töftö, där två korridorer har utretts. Delprojektet omfattade ny bro över Bomarsund, väg över Prästö, ny bro över Prästösund och väg till Töftö. Utredningen resulterade i en rapport år 2013 där ett antal väg- och broalternativ presenterades. Arbetet fortsatte sedan år 2017 med en miljökonsekvensbeskrivning för delprojektet.

Landskapsregeringen avser nu att utreda huruvida en bro ska byggas över Prästösund alternativt om det är en ny färja man ska satsa på. För att utreda detta behövs en förstudie som är det första steget i planeringsfasen. De tidigare genomförda utredningarna kommer att ligga till grund för förstudiearbetet.

Projekt Förstudie Prästösund mellan Sund och Vårdö kommun

Projektdirektiv

Godkännande av projektdirektiv och bilagor

Beställare/Projektägare:

Projektledare:

Anders Sundblom
Ålands landskapsregering

Maria Nordlöf

1 Projektidentitet

- Förstudie Prästösund.
- Diarienummer ÅLR 2024/2424.
- Finansiering: Moment 976000 Infrastrukturinvesteringar

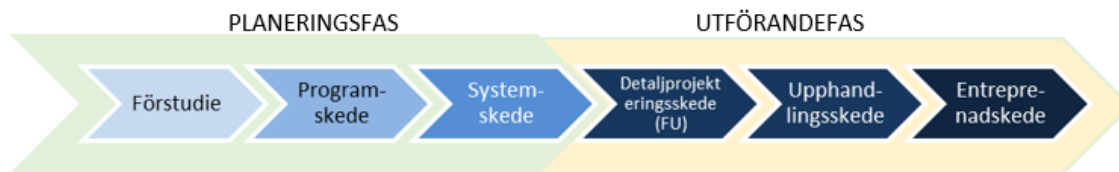
2 Bakgrund

Ålands landskapsregering är väghållare för landsvägar och bygdevägar, däribland landsväg nr 2 Sundsvägen samt för linfärjelinjen mellan Prästö och Töftö. Vägen är en förbindelse mellan Mariehamn och Hummelvik, som är ändhamnen för den så kallade norra linjen, och vidare ut till den norra skärgården.

Linfärjans kapacitet är låg, speciellt vid ankomst och avgång för den norra linjen från den norra skärgården. Vid ett nybygge skulle färjan övergå till ett mer klimatsmart alternativ. Det är därför viktigt att klargöra om Prästösund ska kvarstå som linfärjelinje eller om en fast förbindelse ska byggas.

Ålands landskapsregering påbörjade 2010/2011 arbetet med att låta utreda förutsättningarna för ett förändrat trafiksystem i den åländska skärgården via "Kortruttsprojektet". Inom ett av delprojekten studerades vägförbindelse mellan fasta Åland och Töftö, där två korridorer har utretts. Delprojektet omfattade ny bro över Bomarsund, väg över Prästö, ny bro över Prästösund och väg till Töftö. Utredningen resulterade i en rapport år 2013 där ett antal väg- och broalternativ presenterades. Arbetet fortsatte sedan år 2017 med en miljökonsekvensbeskrivning för delprojektet.

Landskapsregeringen avser nu att utreda huruvida en bro ska byggas över Prästösund alternativt om det är en ny färja man ska satsa på. För att utreda detta behövs en förstudie som är det första steget i planeringsfasen. De tidigare genomförda utredningarna kommer att ligga till grund för förstudiearbetet.

Figur 1: Redovisar projektets skeden under planerings- och utförandefasen.

3 Effektmål

Effektmålen har tagits fram fristående från vad som har kommit fram i tidigare utredningar och är allmänt hållna. Effektmålen beskriver vad landskapsregeringen som väghållare på lång sikt önskar uppnå med projektet och avspeglar landskapsregeringens generella målsättning för vägnätet.

Effektmålen för projektet Prästösund är:

1. Tillgodose landskapets behov av transportinfrastruktur på lång sikt genom att minska begränsningar i trafiknätet för att på så sätt bibehålla och förbättra förutsättningarna för tillväxt och utveckling för hela Åland. Målet mäts genom att följa upp hur antalet begränsningar av vikt, höjd och längd förändras genom projektet.
2. Tillgodose landskapets behov av totalekonomiska effektiva trafiklösningar på lång sikt. Målet följs upp genom att mäta och följa upp driftskostnader per år.
3. Öka attraktionskraften för den norra skärgården och Vårdö och förbättra framkomligheten genom att minimera väntetider och restider för transporter, kollektivtrafik och persontrafik. Målet mäts genom att följa upp restider för dessa transportslag.
4. Höja trafiksäkerheten på vägförbindelsen för alla trafikanter genom att planera projektet utgående från god standard för trafiksäkerheten enligt VGU2022. Målet mäts genom att följa upp hur standarden för trafiksäkerheten tillämpats i planeringsskedet.
5. Effekter på vattenmiljön ska inte försämrats i det permanenta skedet.
6. Höja trafiksäkerheten på vägförbindelsen för alla trafikanter genom att planera projektet utgående från god standard för trafiksäkerheten enligt VGU2020. Målet mäts genom att följa upp hur standarden för trafiksäkerheten tillämpats i planeringsskedet.
7. Att transportlederna upprätthåller jämbördig tillgänglighet och förutsättningar till jämbördig samhällsservice för kommunerna. Målet följs upp genom återkoppling med berörda kommuner och förändrade restider.
8. I projekteringsskedet är målsättningen att verka för att hitta minst tre optimeringsinsatser som minskar projektets negativa klimatpåverkan. Optimeringen av konstruktioner och vägar planeras att uppnås genom att minska materialåtgång och genom medvetna materialval. Målsättningen mäts i antalet optimeringsinsatser med gynnsam klimatpåverkan för projektet.

4 Projektets omfattning

Syftet

Det huvudsakliga syftet är att ge underlag för beslut om projektet ska drivas vidare eller inte, samt att klarlägga förutsättningar inför det fortsatta arbetet med nästa skede som är programskedet.

I detta fall är syftet att utreda och klargöra om det är en fast förbindelse med en ny bro över Prästösund alternativt om det är en ny färja man ska satsa på. Vidare ska förstudien klargöra förutsättningar för ett nytt vägalternativ över Prästö.

Omfattning

Projektet omfattar en förstudie för Prästösund, från Bomarsundsbrons östra landfäste, över Prästö och Prästösund till anslutning med befintlig väg på Töftö.

Projektet utgår från tidigare utredning kring delprojekt 10 och dess miljökonsekvensbeskrivning. Vidare finns det även ett liknande projekt "Skåldö Ekenäs skärgård" att beakta då det liknar aktuellt projekt.

Projektet omfattar att ta fram ett underlag för att kunna ta beslut kring fast förbindelse alternativt en ny färja. I det arbetet ska även nytt vägalternativ, anslutning mellan Bomarsund och Prästösund inkluderas. Förstudien ska sammanfatta förutsättningar för väg, bro och hamn. Vidare ska även naturmiljö, kulturmiljö, rekreation och friluftsliv, vattenmiljö, buller, risk och säkerhet, klimatpåverkan, sociala värden och geotekniska förutsättningar beaktas. Förstudien ska även ge förslag på mål och vidare utredningsarbete i programskedet. Den ekonomiska aspekten är en central del i Förstudien som utöver investeringskostnader även bör inkludera driftkostnader och samhällsekonomisk analys.

5 Underlag

- Delrapport (delprojekt 10) Nordöstra Sund-Vårdö, 2013
- Miljökonsekvensbedömning Prästösund, 2017
- Jämförelsealternativ för Skåldö (Färja NB 124)

6 Kontaktpersoner

Fredrik Pettersson, avdelningschef, ÅLR

Anders Sundblom, bro- och hamningenjör, ÅLR
Tel +358 457 350 0514
Mail anders.sundblom@regeringen.ax

Elin Roselius, byråchef, vägnätsbyrån, ÅLR
Tel +358 18 25161
Mail elin.roselius@regeringen.ax

7 Tidsplan och kalkyl för förberedelserna

Åtagande t o m	Tidpunkt	BP	Kalkyl utlägg
BP 1	Mars 2024	<ul style="list-style-type: none">Preliminärt projektdirektiv framtaget	
BP 2	April 2024	<ul style="list-style-type: none">Projektdirektiv fastställtFörslag på process, budget och tidplan för fortsatt projekt presenteradKonsulter avropadeStart av Förstudieskedet	100 000 EUR

8 Projekt mål, krav och önskemål

8.1 Resultat

Projektet

Tillgodose landskapets behov av transportinfrastruktur på lång sikt genom att minska begränsningar i trafiknätet för att på så sätt bibehålla och förbättra förutsättningarna för tillväxt och utveckling för hela Åland. Skapa förutsättningar för hållbara och attraktiva kommunikationer mellan fasta Åland och skärgården.

Förstudien

Målet med förstudien är att ge underlag för beslut kring fast förbindelse alternativt ny färja. Målet uppnås genom att samla all kunskap utifrån de olika utredningar som finns för att bygga en fast förbindelse över Prästösund samt för att bygga en ny linfärja med tillhörande konstruktioner. Förstudien ska även utreda vilket av alternativen som är det ekonomiskt mest fördelaktiga både utifrån investeringskostnad, driftkostnader och samhällsekonomisk effekt. Förstudien ska även klargöra förutsättningar för ett nytt vägalternativ över Prästö därtill ge förslag på mål och vidare utredningsarbete i programskedet.

8.2 Tidpunkt

Sluttid för projektet sätts preliminärt till 2030. Följande tidskrävande processer har identifierats som kan påverka projektets tidplan:

Viktiga delmål:

- Förstudien med de olika alternativen klar inom 2024.
- Vägplan
- Miljötillstånd

8.3 Kostnad

Projektets totala kostnader har i nuläget inte kunnat beräknas och är beroende på vilket alternativ som väljs.

För förstudien får 100 000 euro användas.

8.4 Projektmålets prioritering

Prioritering: Resultat Tidpunkt Kostnad

9 Finansiering

Genom budgetanslag på budgetmoment 976000, Infrastrukturinvesteringar. Bro- och hamningenjören har delmomentansvar för investeringsmomentet. Huvudansvarig för budgetmomentet är byråchef vid Vagnätsbyrån.

10 Övrigt

Styrgrupp

Infrastrukturminister Camilla Gunell
Avdelningschef Fredrik Pettersson
Bitr. avdelningschef Niklas Karlman
Byråchef, Vagnätsbyrån Elin Roselius
Byråchef, Transportbyrån Ida Mann
Bro- och hamningenjör Anders Sundblom
Trafikingenjör
Vägingenjör Åsa Mattsson
Projektingenjör Thobias Danielsson
Teknisk inspektör Joel Karlsson

11 Referenser

Ref.nr.	Dokumentnamn, dokumentbeteckning	Utgåva, datum
1	ÅLR Process	Gällande version; senaste på projektserver
2	Styrdokument ÅLR Process	Gällande version; senaste på projektserver
2	Tidplan Programhandling Järsövägen	Gällande version enligt tidplanens revisionshantering
3	Budget	